

RODINNÁ KONFERENCE: když se sejde rodinná rada

CO JE TO RODINNÁ KONFERENCE = rodinná rada, rodinné setkání

„Rodina je odborníkem na svůj život, je na čase ji přizvat.“

metoda x právo rodiny

Rodinná konference (RK) staví do centra rozhodovacích procesů rodinu. Tento trend začal roku 1989 na Novém Zélandu a pak začalo RK využívat mnoho zemí na světě, jako jiný způsob práce s rodinami.

RK je setkání jehož cílem je přijmout rozhodnutí týkající se problémů v rodině.

Klíčovým pojmem je rozšíření kruhu osob, které se mohou zapojit do rozhodování a skutečnost, že konference patří rodině. Její členové mají společný problém, ale mají také klíč k jeho řešení.

Rodina je definována široce a zahrnuje děti, rodiče, další příbuzné a jiné dospělé osoby a přátele, kteří jsou spojeni s životem dítěte a mají o rodinu zájem.

Rodinu s tímto rozhodovacím modelem nejčastěji seznamují profesionálové – OSPOD, NNO, školy, ústavní zařízení.

Konferenci samotnou připravuje a její realizaci napomáhá nezávislý koordinátor, který není nijak zainteresován na výsledku plánu.

RK propojuje svět profesionální pomoci a přirozené rodinné podpory.

Z klienta (pacienta) občanem: spíše než o metodu sociální práce je to občanský model, který vede k zodpovědnosti za svůj život a život blízkých.

HISTORIE RK

Nový Zéland

- propojení tradičních maorských způsobů rozhodování s evropskými pod názvem Family Group Conferences
- RK je občanské právo (1989)

USA

- od roku 1995 experiment v pěti městech, v roce 2003 ve 150 regionech

Kanada

- RK jako náprava utlačování původních obyvatel

Německo, Slovensko, Nizozemsko, Finsko, Austrálie,
Bulharsko

ZAVÁDĚNÍ RK V ČR

- metodické doporučení MPSV č. 3/2009
k vytvoření IPOD: RK jako doporučená „metoda“

2012 realizace rodinných setkání s prvky RK některými pracovišti OSPOD a neziskovými organizacemi

2014 pilotní projekt MPSV – využití RK dle nizozemského modelu centrály Eigen Kracht

2015 ukončení projektu: vyškolení NNO po celé ČR (administrátoři RK), zadání vypracování evaluační analýzy a metodických materiálů v rámci VZ

ZAVÁDĚNÍ RK V AMALTHEE

- 2010 návštěva Skotska – seznámení s RK
- 2011 kurz Lumosu
- 2012 metodika RK
- 2013 pilotní projekt
- 2014 zapojení do projektu MPSV
- 2015 vypracování evaluační analýzy projektu MPSV a metodických materiálů pro koordinátory, administrátory a pracovníky OSPOD
- celkem přes 40 zrealizovaných RK

KDY RK NABÍDNOUT?

- vždy, kdy stát zasahuje do života rodiny
- vždy, kdy je dítě jakkoli ohroženo a rodina je ochotná pracovat na řešení (nutné povzbuzení rodiny)

RK jako právo první volby = měla by předcházet všem dalším řešením!

PRINCIPY A ZÁSADY RK

- nejlepší zájem dítěte
- prostředí rodiny je pro výchovu dítěte přednostní
- zapojení dítěte do rozhodování
- RK je právo rodiny řešit situaci vlastní cestou
- rodina je povzbuzována k samostatnému rozhodování
- zapojení širší komunity do řešení
- rodina rozumí své situaci nejlépe

ÚČASTNÍCI RK A JEJICH ROLE

ZADAVATEL, klíčový pracovník

(zejména pracovník OSPD)

Před RK

- identifikuje ohrožení dítěte a formuluje základní otázku RK (obecně, může stanovit podmínky plánu rodiny)
- nabídne RK rodině a po jejím souhlasu předá informace koordinátorovi
- motivuje rodinu k přijetí nabídky uspořádání RK
- důvěřuje rodině, že zvládne převzít zodpovědnost
- respektuje a povzbuzuje rodinu
- je neutrální vůči procesu

ZADAVATEL

Během RK

- aktivně se účastní RK
- poskytuje informace (potřebné, pravdivé, srozumitelné)
- schvaluje plán rodiny (respektuje, upřesňuje)
- zaručuje bezpečnost plánu pro dítě

Po RK

- pomáhá rodině plán realizovat (jde o nejdůležitější a zároveň nejtěžší úkol)

KOORDINÁTOR

- nezávislý a nestranný průvodce
- kontaktuje členy rodiny a její širší síť
- komunikuje se zadavatelem a odborníky
- moderuje setkání (vč. organizace - místo, čas)
- zajistí, aby měla rodina vymezený soukr. čas
- vrátí se po dokončení „plánu rodiny“ a prochází body plánu, event. se doptává a upřesňuje formulace
- rozesílá plán rodiny účastníkům RK

PROCES RK

1. PODNĚT K USPOŘÁDÁNÍ RK (zejména pracovník OSPOD)
2. PŘÍPRAVA ÚČASTNÍKŮ (role koordinátora, 4 – 8 týdnů)
  - rozšiřování kruhu, motivace, příprava dětí, zajištění podpůrných osob
3. RODINNÉ SETKÁNÍ
  - sdílení informací (rodina i odborníci)
  - soukromá rodinná porada (pouze rodina, tvorba plánu)
  - schválení plánu rodiny
4. REALIZACE PLÁNU RODINY

Příprava dítěte na RK

- zapojení dětí formou hry a aktivit (tvorba rodokmenu, výroba pozvánek)
- dítě si může pozvat své lidi
- co chce ostatním sdělit
- co mají ostatní vyřešit
- zvolí si podpůrnou osobu
- výběr hudby a občerstvení

PODPŮRNÁ OSOBA DÍTĚTE

- je přítomna v průběhu celého setkání, zejména pak v soukromé části RK.

Koordinátorem je připravena:

- jednat v zájmu dítěte
- umožnit dítěti vyjádřit svůj názor a být slyšeno
- vracet debatu vždy k dítěti
- dbát o pohodlí a bezpečí dítěte
- vysvětlovat dítěti informace či situace, kterým nerozumí
- pomoci dítěti odejít, pokud bude chtít
- nesdělovat a neprosazovat svoje názory, postoje

VÝZNAM A PŘÍNOS RK

- předává rodině pravomoc
- udržuje dítě v jeho přirozeném prostředí
- poskytuje ochranu pro dítě
- předchází soudnímu řešení
- do procesu rozhodování zapojuje dítě
- učí členy rodiny společně jednat a přebírat odpovědnost
- aktivně propojuje vazby rodiny
- posiluje soudržnost rodiny
- využívá silné stránky rodiny

PROBLÉMY ŘEŠENÉ RK

- ohrožený vývoj dítěte (nedostatečná péče, hrozba odebrání dítěte z rodiny: alkoholismus, drogy, domácí násilí)
- příbuzenská pěstounská péče
- výchovné potíže
- dítě mimo rodinu: návrat dítěte, kontakty s rodinou

DŮLEŽITÉ ASPEKTY

- důvěra v rodinu
- otočení role odborníků a rodiny
- důkladná příprava
- přítomnost dítěte
- soukromý čas pro rodinu
- respektování plánu rodiny

Pomáhá více samotné setkání či vytvořený plán?

Naše rodina, naše problémy, naše řešení...
aneb když se sejde rodinná rada

http://www.amalthea.pardubice.cz/publikace/2015/nase-rodina-nase-problemy-nase-reseni_web.pdf

Amalthea

Děti potřebují rodinu!

www.amalthea.cz

gabina@amalthea.cz